

Nederlandse Kring van Fuchsia-rienden

Fuchsia

54e jaargang no. 6 • December 2018

Versijnt 6 x per jaar

Fijne feestdagen en een gelukkig 2019

Fuchsia's & Pelargoniums voor een bijzonder assortiment

- 3500 soorten Spek Fuchsia's
- 400 soorten Pelargoniums
- eenjarige zomerbloeiërs
- zomerbloemenpluktuin
- arrangementen voor groepen

We verzenden bewortelde stekken, kijk hiervoor op www.fuchsiakwekerij.nl

Catalogus 2019

Fuchsia's en Pelargoniums

€7,50 overmaken op:

IBAN : NL31RABO0154673951

2 mrt t/m 29 juni

ma t/m za

9:00 - 12:00 uur

13:00 - 17:00 uur

3 juli t/m 26 okt

wo t/m za

9:00 - 17:00 uur

2e Paasdag, Hemelvaartdag, 2e Pinksterdag en Koningsdag open van 11.00 tot 17.00 uur

we wensen u fijne feestdagen
en een groeizaam nieuw jaar

Borchgraverweg 3a | 8181RW Heerde | Tel. 0578-695727
www.kwekerijvandervelde.nl | info@kwekerijvandervelde.nl

Contributie 2019

Bij deze Fuchsiana ontvangt u zoals gewoonlijk weer de acceptgiro om de contributie ad € 28,00 voor 2019 te betalen. Het verzoek aan u is: betaal zo snel mogelijk. Indien u via internetbankieren gaat betalen vergeet dan vooral niet uw lidnummer te vermelden. Het nummer staat vermeld op de acceptgiro. Dit voorkomt dat u een herinnering in de bus krijgt. Het is namelijk **niet mogelijk** om uw betaling te verwerken als het lidnummer niet bekend is. Ieder jaar weer komen er betalingen binnen die niet thuisgebracht kunnen worden. Vervelend voor u en voor mij.

Maak uw betaling **ALLEEN** over op nummer **NL32INGB0001691900** t.n.v. Ned. Kring van Fuchsiavrienden te Liempde.

Onder degenen waarvan de contributie voor 1 januari ontvangen is worden drie bonnen ter waarde van € 7,50 verloot, te besteden bij kwekers of het servicepunt van de regio. Betaal dus snel.

Voor het aanbrengen van een nieuw lid ontvangt u een cadeaubon van € 5,00. Het nieuwe lid ontvangt het mooie boekje "Leven met Fuchsia's".

Tiny van de Sande, ledensecretaris.

Fuchsiana

Inhoudsopgave

54e jaargang - nr. 6 • December 2018

Contributie 2019.....	02
Colofon.....	04
Van de voorzitter.....	05
Van de redactie	06
Ledensecretariaat.....	07
Rectificatie.....	07
Fuchsia's in Aquarel - 105 'Martin's Fenna'.....	09
Op bezoek bij Herman de Graaff.....	10
Broad Mite (Begoniamijt).....	12
Kleurenplaten 'Blue Bush' en 'Beverley'.....	15
Product of Holland CCXVIII.....	19
"On"kruiden deel 15, Urtica: Brandnetel.....	20
Nominaties tweede keuring 2018.....	22
Uitgebreide Technische Commissie (UTC).....	24
Uitslag keuringen nieuwigheden 2018.....	25
Vriendenweekend regio 9 Noord-Holland Noord.....	26
Van de webmaster.....	27
Mijn fuchsia's en ik. 2018 deel 1.....	28
Regiobladen en regionieuws.....	30
Kalender.....	31

INLEVEREN KOPIJ Fuchsiana

Kopij voor het FEBRUARI-NUMMER van 2019 van Fuchsiana dient, bij voorkeur per e-mail verzonden, uiterlijk **woensdag 2 januari 2019** vóór 14:00 uur in het bezit te zijn van de redactie: Sparrengaarde 4, 2742 DM te Waddinxveen of e-mail: eindredactie@nkvf.nl.

Officieel orgaan van de Nederlandse Kring van Fuchsiavrienden

Hoofdbestuur

Voorzitter:

Cor van Empel
Timmermannsweg 87, 5813 AM
Ysselsteyn
Tel. 0493-52 95 54 • voorzitter@nkvf.nl

Secretaris:

Margo Vaandrager
Brugstraat 14, 1906 WV Limmen
Tel. 072-505 17 89 • secretaris@nkvf.nl

**Penningmeester tevens
vicevoorzitter:**

Cor Boom
Henri Dunantstraat 19, 2861 VD
Bergambacht
Tel. 0182-35 46 78 •
penningmeester@nkvf.nl

Algemeen lid:

Joke Koek
Rembert Dodoensstraat 1, 2203 BR
Noordwijk
Tel. 071-361 08 87 • alg.lid2@nkvf.nl

Ledensecretaris:

Tiny v.d. Sande
Bergstraat 4, 5298 VK Liempde
Tel. 0411-63 15 91 •
ledensecretaris@nkvf.nl

Algemeen lid:

Coen Bakker
Dinkelstraat 7, 1972 NB IJmuiden
Tel. 0255-53 50 07 •
alg.lid1@nkvf.nl

Voorzitter UTC:

Jan de Groot
Biezenkamp 57, 8081 JA Elburg
Tel. 0525-68 25 64 •
utc.voorzitter@nkvf.nl

Notulist:

Leen Klok
Abbewerveweg 1a, 3238 LH Zwartewaal
Tel. 0181-46 18 69 • l.klok@planet.nl

Bibliotheek:

Fon Koek
Rembert Dodoensstraat 1, 2203 BR
Noordwijk
Tel. 071-361 08 87 • bibliotheek@nkvf.nl

Redactie Fuchsiana:

**Voorzitter redactie Fuchsiana en
hoofdbestuurslid:**

Sjaak Loef
Sparrengaarde 4, 2742 DM Waddinxveen
Tel. 0182-64 91 20 •
eindredactie@nkvf.nl

Ria Nauta
Puntenburgerlaan 42, 3812 CE
Amersfoort
Tel. 0334-65 08 72 •
advertenties.redactie@nkvf.nl

Vacature

Webmaster:

Ton van der Vorst
Generaal Bentinckstraat 20,
5623 GX Eindhoven
Tel. 06-19196786 •
webmaster@nkvf.nl

Ereleden:

Mieke Meursing, Jan de Nie en Herman de Graaff

Bankrekeningnummer ledensecretariaat:
ING Bank nr. NL32INGB0001691900

Internet: www.nkvf.nl

Facebook: www.facebook.com/NKvF1965

ISSN nr.: 1382-2004

Copyright:

*Zonder schriftelijke toestemming van de redactie
mogen geen artikelen, foto's en illustraties uit dit
blad worden overgenomen of verspreid*

Ontwerp & Vormgeving:

Redactie Fuchsiana

Druk: Editoo B.V. te Arnhem

Voorpagina: 'Eric Vos'

Foto: Gerrit Kreijkes

Van de voorzitter

Beste fuchsiavrienden,

De winter meldt zich aan, maar de temperatuur geeft een heel ander beeld. De ene dag vriest het, enkele dagen later is het 20°C, en kunnen we weer in een bloesje op het terras gaan zitten. Hoe dat komt, daar zijn de meningen over verdeeld. Sommigen zeggen, het ligt aan de uitstoot van de auto's en onze veestapel die teveel ammoniak zou uitstoten. Maar als dat zo is zouden we een gelijkmatige hoge of lage temperatuur moeten hebben. Ik weet het ook niet, laten we er maar van uitgaan dat de toekomst het ons zal leren.

Het afgelopen jaar bereikte mij regelmatig het bericht dat de persoonlijke bekendheid onder regiobestuurders zeer mager was. Zo kreeg ik de opmerking van een regiobestuurder: "Als ik op een Vriendendag kom dan herken ik bestuurders van een andere regio niet en dat vind ik een gemiste kans. Want de Vriendendag is toch om contact te leggen met anderen?"

Deze opmerkingen heb ik aan mijn medebestuurders voorgelegd. Al snel kwamen we tot de conclusie: hier moeten we wat mee gaan doen. Besloten werd om alle regiovoorzitters, secretarissen, penningmeesters en alle ledenraadsleden op 20 oktober uit te nodigen voor een kennismakingsronde.

Ongeveer 47 bestuurders en/of ledenraadsleden gaven gehoor aan deze uitnodiging. Op de kennismakingsdag werden om 10.30 uur alle aanwezige leden door mij welkom geheten. Daarna vertelde ik de doelstelling van deze dag: onderlinge kennismaking en waar lopen we als regiobestuurders tegen aan. Ik vroeg of iedereen zich even wilde voorstellen. Daarna werd de zaal in vijf tafelblokken verdeeld en op elke tafel werd een lijst met vragen neergelegd, en namen alle voorzitters plaats aan een tafel. Ook de secretarissen en penningmeesters schoven bij elkaar aan voor een levendige discussie. Ikzelf nam niet deel aan deze discussieronde maar begaf me als een soort mentor door de zaal. Aan elke tafel werd levendig gediscussieerd zodat ik met genoeg kon toekijken. Om half een werden alle vragen, 25 stuks, die door de deelnemers op papier waren ingevuld op een groot bord geplakt. Daarna gingen we gezamenlijk lunchen.

Na een klein uurtje werd de bijeenkomst vervolgd en werden de vragen per tafel besproken. Enkele vragen die er uitsprongen waren: Toekomst van de NKvF, kostenreductie regioblad, benaderen nieuwe adverteerders. Aan alle vragen werd aandacht besteed maar er was niet voor elke vraag een antwoord. Na de behandeling van de vragen ontstond er onderling nog een levendige discussie, maar de boventoon was dat iedereen het een zeer nuttige dag vond, en het voorstel was dan ook om deze bijeenkomst elke twee jaar te herhalen.

Ik vond het een prettige bijeenkomst en bedankte iedereen voor haar of zijn inzet om dit tot een geslaagde bijeenkomst te maken.

Verder doet het mij een groot genoegen u te melden dat in de najaarsvergadering van 3 november de ledenraad op voordracht van het hoofdbestuur unaniem de heer Herman de Graaff van regio 17 voor zijn vele verdiensten voor de NKvF benoemd heeft tot erelid van de NKvF.

Nu het jaar ten einde loopt rest mij nog u, en allen die u lief heeft een voorspoedig maar vooral een gezond en bloemrijk 2019 toe te wensen.

Cor van Empel.

Van de redactie

Het is al weer de laatste Fuchsiana van 2018 die nu voor u ligt. Helaas is de vacature in de redactie in 2018 niet ingevuld. Integendeel, Dominicus Bergsma heeft zijn werkzaamheden voor Fuchsiana per 1 juli 2018 beëindigd. Het gevolg was dat er nu dus 2 vacatures zijn binnen de redactie. Het goede bericht is dat Gerard Rosema per 1 januari 2019 weer terug zal keren in de redactie zodat er weer 3 plaatsen zijn bezet. Rest ons nog om een 4e persoon te vinden om de redactie te completeren. Derhalve bij deze nogmaals een oproep om u te melden als kandidaat-lid van de redactie. Het in bezit hebben van een computer en ervaring met MS-Word en e-mail e.d. is wel gewenst. Verder krijgt men een halve dag instructie bij de drukker Editoo in Arnhem. Uiteraard krijgt men ook de nodige ondersteuning van de andere redactieleden. Mocht u geïnteresseerd zijn dan kunt u contact opnemen met één van de redactieleden (zie colofon).

Mijn vrouw en ik bezoeken al jaren vele open tuinen door geheel Nederland en uiteraard wordt er dan ook gesproken over Fuchsiana en de inhoud daarvan. Wat mij de laatste jaren nog al eens wordt gevraagd is om meer aandacht te schenken aan het hebben en houden van fuchsia's. Ook tijdens de bijeenkomst op 20 oktober 2018 van het hoofdbestuur met de dagelijkse besturen van de regio's kwam mij dit ter ore. Leden die al vele jaren lid zijn van de NKvF weten dat hierover wel degelijk in Fuchsiana is geschreven. De laatste keer was dat in 2013. In de tussentijd zijn er natuurlijk nieuwe leden bijgekomen en die hebben daar geen kennis van kunnen nemen. Voor hen heb ik goed nieuws want vanaf deze Fuchsiana zal de redactie de artikelen gaan herhalen.

Op de voorpagina van het oktobernummer van Fuchsiana prijkte een nieuwe fuchsia van de hand van de heer Hans van Aspert. Hij heeft deze fuchsia de naam "Fuchsiana" gegeven en bij deze willen wij hem daarvoor nog bedanken. Zoals Herman de Graaff in zijn artikel Product of Holland (pagina 19) al zegt is het een volmaakte fuchsia-bloem. Of de naam 'Fuchsiana' zal worden geaccepteerd door de AFS zullen we moeten afwachten maar de redactie vindt dat ons verenigingsblad deze vernoeming na 54 jaar wel heeft verdiend.

Zoals u wellicht al hebt gelezen in het voorwoord van onze voorzitter is de heer Herman de Graaff op 3 november 2018 door de ledenraad benoemd tot erelid van de NKvF. Hij heeft veel gedaan voor de NKvF en doet nog steeds veel voor ons blad Fuchsiana. Al sinds jaren ver-

zorgt hij 2-maandelijks voor ons de kleurenplaten in het midden van ons blad (vroeger waren de kleurenplaten los ingevoegd). De eerste kleurenplaat met beschrijving door hem dateert van 1979 (voor zover ik kon nagaan) en vanaf 1992 doet hij dit onafgebroken tot de dag van vandaag! Zijn "Product of Holland" verschijnt in deze editie al voor de 218e keer. Al met al hebben de diverse redacties en lezers van Fuchsiana al jaren van zijn bijdragen kunnen genieten.

In de ledenraadsvergadering van 3 november 2018 heb ik namens de redactie ook een oproep gedaan aan de regio's om kopij aan te leveren. Als ik wel eens terug kijk in de oude Fuchsiana's zie ik dat toentertijd verscheidene regio's artikelen aanleverden over diverse onderwerpen die ook interessant waren voor andere leden van de NKvF. Het behoeft niet perse een verslag te zijn van een regio-evenement (mag natuurlijk wel) maar het kan ook gaan over (persoonlijke) ervaringen met het hebben en houden van fuchsia's. Aangezien fuchsialiefhebbers niet alleen van fuchsia's maar ook van andere (kuip?)planten houden zijn artikelen over andere planten ook welkom. Uiteraard blijft de fuchsia de boventoon voeren in ons blad maar incidenteel aandacht besteden aan een andere plant lijkt ons een goede zaak.

Tijdens de Euro-Fuchsiabijeenkomsten worden onderling veel contacten gelegd en als uitvloeisel daarvan is er in deze Fuchsiana een artikel te vinden van de heer Jack Lamb uit Groot-Brittannië over de broad mite. Tevens kunnen wij onder andere ook een beroep doen op onze zusterorganisatie in Duitsland (Deutsche Fuchsien-Gesellschaft e.V.). Zij hebben regelmatig interessante artikelen in hun verenigingsblad "Fuchsienkurier" die wij mogen overnemen, inclusief de foto's, voor plaatsing in Fuchsiana. Deze dienen uiteraard te worden vertaald naar het Nederlands. De redactie kan dit zelf doen maar is niet echt bedreven in het vertalen en dat kost natuurlijk de nodige extra tijd maar mochten er onder de leden mensen zijn of kennissen hebben die meer bedreven zijn in het vertalen van het Duits naar het Nederlands dan houden wij ons aanbevelen.

Rest mij nog u prettige feestdagen en een voorspoedig 2019 toe te wensen.

Sjaak Loef

November 2018

Overleden:

Mevrouw M. de Graaf	Bunschoten
De heer R. Krotje	Oude Bildtzijs
De heer Metselaar	Heiloo
Mevrouw R. Mosterd-Wolf	Barendrecht
De heer D. Roelsma	Den Ham
De heer M. Slootweg	Rotterdam
De heer C.A. Vermeulen	Oud Gastel
De heer H.J. Zorgdrager	IJmuiden

Nieuwe leden:

De heer F.M. van Gerven	Pijnacker
De heer C. Hertogs	Bergen op Zoom
Mevrouw F.M. Lathouwers	Helmond
De heer F.M. Wijnker	Venhuizen
De heer J.H. Wouters	Rumpt
Mevrouw A. van Zoelen	Apeldoorn

Neem even contact op met het ledensecretariaat als:

- U gaat verhuizen,
 - Uw adresgegevens niet kloppen,
 - U Fuchsiana niet heeft ontvangen,
 - U een ander e-mailadres heeft gekregen.
- Bel tel. nr. 0411-631591 of mail: ledensecretaris@nkvf.nl

Contributie NKvF 2019:

Het verenigingsjaar loopt van 1 januari tot en met 31 december. Contributie € 28,00 per jaar. Huisgenoten en jeugdleden tot 18 jaar € 14,00 per jaar. Na aanmelding wordt een acceptgiro toegezonden.

Betaling via: **ING Bank nr.: NL32INGB0001691900.**

The Association's year runs from 1 January to 31 December. Membership fee € 28.00 per year. Roommates and youth members to 18 years € 14.00 per year. After notification is sent a giro. Contribution foreign members deposit via: **IBAN-nr. NL32INGB0001691900. BIC-nr.: INGBNL2A.**

Tiny van de Sande, ledensecretaris.

Rectificatie

In de Fuchsiana van oktober staan op pagina 12 de uitslagen van de landelijke plantenwedstrijden. Hier staat echter bij de **Mia Goodman trofee** het volgende:

2e prijs *F. fulgens rubra*, dit dient te zijn: ***F. fulgens rubra grandiflora***

3e prijs *F. magellanica gloriosa*, dit dient te zijn: ***F. magellanica globosa***

Kwekerij Zeelenberg

Fazantenweg 8 - 5106 RC Dongen (Nb)

Tel.: 06-53270502

E-mail: info@kwekerijzeelenberg.nl

Website: www.kwekerijzeelenberg.nl

Behalve via de post en mail kunt u uw
fuchsia's ook via onze
webshop bestellen,
www.kwekerijzeelenberg.nl

1200 soorten Fuchsia's
*Tevens een leuke sortering botanische en
winterharde fuchsia's.*
200 soorten Pelargoniums
Mooi assortiment Streptocarpus

*Violen, wintervaste planten, perkplanten,
Zomerbloeiërs, potten, potgrond, enz., enz.*

Alvast noteren:

Seizoensopening,
vrijdag 1 maart en zaterdag 2 maart

2019:
30 jaar fuchsiakwekerij

*U bent van harte welkom op de kwekerij!!
Kijk voor de routebeschrijving en de openingstijden even op onze website.*

Het hoofdbestuur wenst u
en de uwen fijne
feestdagen en een
voorspoedig

2019

'Martin's Fenna'

Afstamming: 'Gelre' x 'Kelly Stableford'.

Beije 2005 Ned. NKF 4515

Vrij grote, dubbele bloem aan stevige, opgaande stengel. De plant is geschikt als struik en is op z'n best in schaduw of halfschaduw. Veel van de door de heer Beije gekweekte fuchsia's zijn vernoemd naar personen.

Op bezoek bij Herman de Graaff

De Fuchsiana wordt voor mij onder meer gekenmerkt door de kleurenplaten met bijbehorende beschrijvingen maar ook door de rubriek "Product of Holland". Ik ben nog niet zo heel lang lid, ik denk iets langer dan 15 jaar, maar ik weet niet beter of deze items zijn altijd een vast onderdeel van de Fuchsiana geweest.

En omdat er een voorstel lag bij de ledenvergadering om Herman tot erelid te benoemen leek het de redactie aardig eens op bezoek te gaan bij onze "hofleverancier" en iets meer te weten te komen van de man die al zoveel jaren elke twee maanden deze rubrieken verzorgt.

Herman de Graaff

Foto: Sjaak Loef

Eind augustus gingen Sjaak Loef en ondergetekende naar Lisse naar het meer dan 100 jaar oude monumentale pand "Villa Gerharda". Dit pand is al sinds de bouw in bezit van de familie de Graaff.

In de voortuin stond een aantal fuchsia's die door Herman zelf waren gekweekt. Het viel me wel op dat de pergola's leeg waren. Het bleek dat de meeste planten, zoals Herman later vertelde, door omstandigheden helaas de overwinterkas dit jaar niet hadden verlaten.

Wij werden hartelijk ontvangen door Herman, Loeky en hun prachtige bejaarde witte herder.

Natuurlijk wilden wij een aantal zaken van Herman weten zoals zijn achtergrond, opleiding en vooral wat de aanleiding is geweest om niet alleen een zeer diepgaande interesse te ontwikkelen voor de fuchsia met alles wat daarbij hoort, maar ook om nieuwe soorten te creëren wat een aanzienlijke hoeveelheid inzet, doorzettingsvermogen en tijd vergt.

Tussen alle verhalen en anekdotes door heb ik het volgende kunnen extraheren.

Het blijkt dat het veredelen hem letterlijk met de paplepel is ingegoten. Zijn vader, die van origine civiel ingenieur was, was vanwege de crisis bij de bloembollenkwekerij van de familie gaan werken. Aardig detail is dat deze kwekerij al sinds de Napoleontische tijd in bezit is van de

familie.

Een aantal familieleden hield zich voornamelijk bezig met het veredelen van verschillende bloembollen. Zo heeft zijn vader onder andere de vroege dubbele narcis "White Lion" op zijn naam staan.

Herman heeft na zijn middelbare school Biologie met als hoofdvak genetica en daarnaast gedragsleer van vissen gestudeerd.

Maar hoe kom je nu van Biologie naar het werken met fuchsia's?

Daar is zijn vrouw Loeky debet aan geweest. Loeky had, toen zij trouwden, een paar fuchsia's en dat smaakte naar meer gezien de rijkdom aan kleuren en vormen. En zoals het een goed echtgenoot betaamt, ging hij ook mee naar de vergaderingen van de vereniging. In 1972 is hij lid geworden van regio 17. Een aantal jaren later begon toch het bloed te kruipen waar het niet gaan kon en is hij met veredelen van fuchsia's begonnen. Vooral omdat de fuchsia zo'n gevarieerd geslacht is, vond Herman het een zeer aantrekkelijke plant om mee werken.

Na al die jaren heeft hij tussen de 170 en 180 planten op zijn naam staan. In 1976 kreeg Herman zijn eerste plant op naam. Dat was "Troika". Van al zijn gekweekte plan-

"Look Twice"

Foto: Sjaak Loef

ten vindt hij nog steeds "Loeky" het leukst. De "Machu Picchu" is de meest verspreide plant en de "Minirose" het meest verkocht.

Naast dit werk is hij ook nog jaren voorzitter geweest van de UTC.

Momenteel bezoeken Herman en Loeky nauwelijks meer de regiovergaderingen. Eén van de redenen is dat de lezingen meestal niet meer over fuchsia's gaan. Ook met het veredelen is hij gestopt, voornamelijk omdat het zoveel werk is en het gemiddeld 4 jaar duurt om een goede stabiele plant te krijgen. En, zoals Herman zegt: daar begin je niet meer aan als je de leeftijd van 84 hebt bereikt.

Maar wat hij nog met veel overgave doet is elke 2 maanden het "Product of Holland" schrijven en de beschrijvingen bij de foto's op de midden platen. Toen ik vroeg waar hij nu elke keer weer al die informatie vandaan haalde, wees hij me op een aanzienlijke rij boeken.

Tot slot nog een leuke anekdote uit het begin van de jaren 90.

In die jaren was men al heel druk bezig met pogingen om een gele fuchsia te kweken. In die tijd beschreef Herman een keer in de Fuchsiana een wit-gele fuchsia (met foto)

'Minirose'

Foto: Sjaak Loef

"Loeky"

foto: Sjaak Loef

genaamd "Hermans Fake" die veel opzien baarde. Dit fenomeen drong zelfs door in Engeland bij Leo Boullemier, auteur van "Checklist of species, hybrids and cultivars of the genus Fuchsia" (de voorloper van de CIL). Leo nam in die tijd de nieuwe fuchsia's in zijn boek op. Leo Boullemier nam contact op met Herman en zei dat hij de foto goed had bestudeerd maar toch nog wat twijfels had. Dit bleek niet geheel onterecht. Wat Herman wel vaker deed, wanneer hij een bepaalde kleurstelling in het "echt" wilde zien (om te kijken of het wel interessant genoeg was), was het maken van een soort proefbloem. Hij verwijderde dan de kroonblaadjes van de kelk en plakte er heel voorzichtig andere kroonblaadjes van de gewenste vorm en/of kleur weer aan. Dit had hij ook gedaan met de kelk van "Greenpeace" en de blaadjes van een gele "Pavonia". Dit zag er zo goed uit dat hij daar een inzending in de Fuchsiana aan gewijd had, niet wetend dat bijna iedereen het voor waar zou aannemen en voor enige opschudding zou zorgen.

Wat ik nu in dit stuk over Herman geschreven heb is nog maar een fractie van wat ik die middag gehoord heb.

Vol met verhalen en anekdotes gingen we na een zeer gezellige middag weer naar huis.

Ria Nauta

Broad Mite (Begoniamijt)

De Broad Mite (Begoniamijt in het Nederlands, Latijnse naam *Polyphagotarsonemus latus*) en de Cyklaammijt zijn erg op elkaar lijkende mijten uit de familie Tarsonemidae. Het is lastig om ze uit elkaar te houden zonder de kenmerken van hun levenscyclus en hun eieren te bestuderen. Dit artikel laat mijn bevindingen zien, vanaf het ei tot de terug gesnoeide en behandelde plant, aangevuld met achtergrondinformatie van mijn onderzoek naar de mijt op het internet. Als je zoekt op het internet dan kom je altijd uit op de Cannabis website, want Cannabis is hun voorkeursplant.

Scientific classification

Kingdom:	<u>Animalia</u>
Phylum:	<u>Arthropoda</u>
Class:	<u>Arachnida</u>
Subclass:	<u>Acari</u>
Order:	<u>Trombidiformes</u>
Family:	<u>Tarsonemidae</u>
Genus:	<u><i>Polyphagotarsonemus</i></u>
Species:	<i>P. latus</i>

Binomial name

Polyphagotarsonemus latus
(Banks, 1904)

Volwassen Begoniamijt

Levenscyclus.

Het is erg moeilijk om iets te begrijpen en te bestuderen wat je niet goed kunt zien en wat het grootste deel van

Blad geïnfecteerd met begoniamijt

Bloemen geïnfecteerd met begoniamijt

de tijd binnen in het weefsel van het blad van de plant leeft. Begoniamijten hebben een levensduur van 1-2 weken waarin vrouwtjes tot 40 eieren kunnen leggen. Het vinden van mijten of eieren is erg moeilijk, zelfs als je weet dat ze er zijn. Voor ons als fuchsialiefhebbers zijn de 2 belangrijkste problemen: 1) Hun afmeting van niet groter dan 0,02 mm betekent dat we ze niet goed kun-

Ei van de broad mite

nen zien, zelfs niet met een vergrootglas. 2) Ze brengen het grootste deel van hun levenscyclus door binnen in het weefsel van de plant en leggen zelfs hun eieren tussen de bladcellen. Het zien van een mijt of ei is zeldzaam, maar het is de schade die ze aanrichten die je informeert over het probleem. De schade wordt het meest gezien op de jonge groei van groeiende toppen en bloeiende scheuten, maar oudere bladeren kunnen ook aangetast worden. De schade is dan gewoonlijk aan de centrale bladnerf waardoor het blad opbolt.

Jong blad geïnfecteerd met Begoniamijt

Blad geïnfecteerd met begoniamijt

Bewerkte aantekeningen van het internet.

Begoniamijten zijn kleiner dan Cyklaammijten, breder, en bewegen sneller. Volwassen vrouwtjes zijn strokleurig. Ze hebben een witte streep over hun rug, maar ik vond deze niet gemakkelijk te zien. De gemakkelijkste manier om onderscheid tussen deze twee mijten te maken is via hun eieren. Op begoniamijt eieren zitten heel veel kleine bultjes in een spiraalpatroon. Ze worden meestal gezien op open plekken. De volwassen mijten veroorzaken typisch misvormde scheuten en bladeren, die gewoonlijk naar beneden krullen, en ze verminderen de bloei. De begoniamijt vermeerdt zich het sterkst bij temperaturen tussen de 21°C en 27°C.

De mijten worden meestal niet ontdekt tot nadat ze significante schade hebben veroorzaakt en dan kunnen ze alleen met de hulp van een dissectie microscoop worden gezien. Vergrootglazen zijn gewoonlijk niet krachtig genoeg om deze kleine mijten te zien. Mijten zijn nauw verwant aan spinnen, en hebben ook 4 paar poten. De mijtenlarven, echter, hebben maar 3 paar poten.

Oud blad geïnfecteerd met Begoniamijt

Plant flink teruggesnoeid en de kale takken bespoten met een geschikt spuitmiddel.

Bestrijding.

Het was gemakkelijk om de mijten kwijt te raken, of in aantal te verminderen, maar erg tijdrovend. Ik spuit elke 3 of 4 dagen gedurende 3 weken. Ik probeer het bij een tussenpoos van 3 dagen te houden wanneer het weer dit toestaat. Ik wissel af waarmee ik spuit, de ene keer met koud water, de andere keer met welk bestrijdingsmiddel dan ook wat ik heb staan of zelfs een product uit de badkamer kast zoals Listerine wat menthol en eucalyptus bevat. Ik vind het beste middel een op zeep gebaseerd product, Plant Invigorator. Wanneer je een bladbemesting toepast, mis dan de kans niet om de onderkant van de bladeren flink nat te maken.

[aantekening van de vertaler: SB Plant Invigorator is in Nederland niet meer te koop. Het is niet volgens Europese verordeningen beoordeeld, dus moest het per 1/10/2018 van de markt worden gehaald. Na 1/10/2019 mag het niet meer worden gebruikt. Als alternatief is SB Instant te koop. SB Instant is een plantenvoedingsstof en groeibevorderaar voor gebruik in fruit-, groenten- en bloemgewassen. Het bevat Ureum en IJzerchelaat. Deze stoffen waren ook de essentiële ingrediënten van SB Plant Invigorator].

Het moeilijkste onderdeel van dit artikel was om voldoende met begoniemijt besmette planten beschikbaar te hebben om het artikel te kunnen afronden.

Nadat de proeven waren afgerond werden de planten flink teruggesnoeid en de kale takken bespoten met een geschikt spuitmiddel.

Jack Lamb, Fuchsia Species Conservation and Research
Vertaling: Karin van de Sande

'Paloma'

Fotograaf: Onbekend

'Blue Bush', Gadsby 1973 UK.

AFS nr.: 1120

Afstamming: 'Leonora' x ('W.P. Wood' x *F. magellanica alba*).

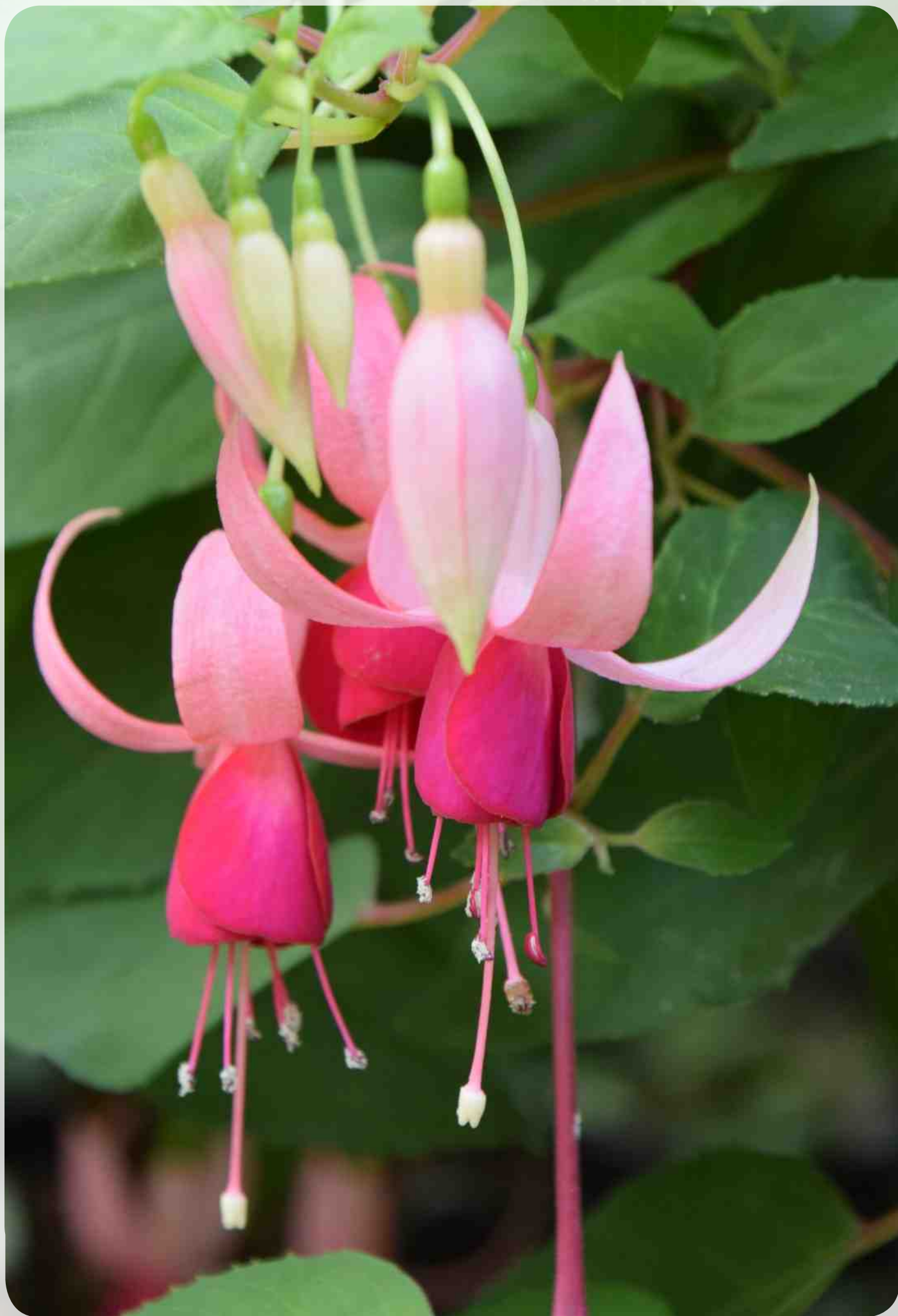
Over veredelaar Clifford Gadsby schreef ik al in het vorige nummer van Fuchsiana in het bijschrift van zijn winterharde aanwinst 'Prosperity'. Onvermeld bleef dat Cliff veel functies vervulde bij de British Fuchsia Society, zoals bestuurslid, maar ook lid van verschillende keuringscommissies. Dat ik nu weer koos voor één van zijn introducties is niet zo toevallig: tenslotte bracht hij 87 deels uitstekende fuchsiacultivars in omloop, waarvan er zich veel in Nederlandse collecties bevinden. Al lang kennen veredelaars de behoefte om cultivars te kweken met een zo blauw mogelijke bloemkroon. Soms lijken ze geslaagd als de eerste bloemen open gaan, maar meestal is het verdere verloop verkleuring naar gewoon paars tot zelfs vrijwel rood. Het probleem is, dat bij de rijping van de bloemen het celvocht van basisch naar zuur verandert en de kleurstof (anthocyaan) van de blauwe kleur naar rood verschuift. U kent dat mogelijk van rode kool die van nature paars is en na bereiding door toevoeging van azijn of zure appels een voor ons prettiger rode kleur krijgt. Maar fuchsiabloemkronen zien we graag zo blauw mogelijk en daarom vinden we veel cultivars met in de naam "Blue". In onze cultivarlijst telde ik er 69. De bloemkroonbladen van 'Blue Bush' zijn uiteraard niet echt blauw, maar wel violetblauw verkleurend naar violet en dat is anders en ook zeldzamer dan gewoon fuchsiapaars. 'Blue Bush' werd door Cliff zelf gedurende vijf jaar getest op winterhardheid in Centraal Engeland en wordt geschikt geacht voor het vormen van heggen tot vier voet hoog. De cultivar bloeit overvloedig aan stevige horizontale goed vertakkende twijgen. Onze losbladige Cultivarlijst stelt dat er mooie halfhangers van te maken zijn voor een lichte plaats, gehangen op ooghoogte om optimaal te kunnen genieten van de sierlijke bloemen.

H.J. de Graaff.

'Blue Bush'

Foto: Sjaak Loef

'Beverley'

Foto: Sjaak Loef

'Beverley', R. Holmes 1975 UK.

AFS nr.: 1378

Afstamming: 'Percy Holmes' x ?

Ron Holmes uit Edinbridge, Kent, die in 1970 met 'Liz' zijn eerste veredelingssucces boekte, was niet de enige Engelse veredelaar met die achternaam. Vanaf 1966 introduceerde Mrs. E. Holmes uit Combe Hay, Bath, ook een aantal nieuwigheden. In veel cultivarlijsten wordt geen verschil gemaakt in die auteursnamen wat uiteraard verwarrend is. In onze Cultivar Inventaris gebeurt dat gelukkig wel. Veel van Ron's introducties hebben als zaadgever 'Percy Holmes', een eigen kruising van hem van 'Coachman' met 'Sunset' uit 1974. U zult mogelijk denken: hoe zit het dan met het liefst vier jaar testen van een nieuwigheid voor de introductie? De zaailing van 'Coachman' met 'Sunset' bestond natuurlijk al langer. De vrij grote, enkele hangende bloemen van 'Beverley' hebben zowel door hun kleur als vorm een grote sierwaarde. De plant groeit van nature krachtig bossig omhoog en prefereert een plekje in gefilterd licht. Dankzij de wat slappe takken kan deze cultivar gemakkelijk vorm gegeven worden. Gezien de introductie van de 'Beverley' kruising 'Eminence', Massé 1987, is de plant geschikt als zaadgever.

H.J. de Graaff.

Product of Holland CCXVIII

De tijd heugt mij niet dat ik zo enthousiast was bij het zien - helaas alleen op een foto - van een nieuwe fuchsia. Ik heb het hier over de foto van Sjaak Loef op de voorcover van het laatste nummer van ons verenigingsblad. Wat een volmaakte fuchsiabloem en daarbij ook nog éénkleurig auberginerood. Was er ook maar één fuchsiacultivar die meer recht zou hebben op de naam *Fuchsiana*? En was er niet eerder een veredelaar die qua naamgeving op dat lumineuze idee kwam? Waarschijnlijk wel, maar er kleeft een bezwaar aan die naam: de uitgang "iana" is gereserveerd voor species. Denkt u maar aan bijvoorbeeld *'Fuchsia boliviana'*.

Cultivarnamen met een dergelijke uitgang zullen, als er

Nadat Hans van der Post in mijn collectie triphyllahybriden bij toeval ontdekt had dat deze cultivar, in tegenstelling tot vrijwel alle andere triphyllahybriden, fertiel was hebben veel veredelaars van naam de plant met succes bij hun veredelingswerk gebruikt. De bloemvorm met de lange stevige bloembuis is nu eenmaal aantrekkelijk. De donkere kleur van *'Fuchsiana'* komt van vaderskant uit een combinatie van *'Gruss aus dem Bodethal'*, met de haast zwarte kroonbladen, en één van de auberginekleurige aanwinsten van de heer Roes. Dat *'Fuchsiana'* in een zo warme zomer als die van 2018 goedgekeurd is dankt de plant waarschijnlijk aan de genen van *'Göttingen'* en geeft de plant goede kansen bij het overleven van de door de milieumaffia aangekondigde te warme zomers. De meeste auberginekleurige cultivars zijn geen hitteliefhebbers. Gelukkig mag de aubergine kleur voor nieuwe aanwinsten weer. In de jaren negentig werd dat een probleem. Beweringen van de toenmalige keuringscommissie dat er genoeg cultivars van die nieuwe kleur waren hadden tot gevolg dat veredelaars, waaronder ik zelf, stopten met het verder uitbouwen van de mogelijkheden. Nieuwigheden op dit gebied kwamen voortaan uit het buitenland of moesten het doen zonder Getuigschrift van Verdienste.

Een roodaubergine nieuwigheid van het *'Loeky'*-type, die ik later registreerde onder de naam *'Look Twice'* (zie pagina 10), werd prompt afgekeurd hoewel er nog niets op dat gebied bestond. Niet voor niets stelt de Amerikaanse registrar dat uitsluitend die organisatie en de veredelaar mogen bepalen of een nieuwigheid geregistreerd wordt. Daarmee was er geen plaats meer voor de bindende nieuwighedenkeuring door de VKC en de dreiging met royement door de NKvF voor leden die on- of afgekeurde nieuwigheden door de AFS lieten registreren. Zelf had ik daarmee eindelijk de vrijheid om te bepalen welke nieuwe zaailingen, toen van mijn nieuwe project trosvormers, ik de moeite waard vond en hoe lang ik met dat project verder wilde gaan. De oude Veredelingsgroep ging als gevolg van één en ander ten onder aan onderling gekrakeel. De nieuwe groep is op een andere leest geschoeid. De aarzeling van veel leden van de oude groep om lid te worden bleek gelukkig onnodig. Waar het betreft het niet geven van voor de hand liggende cultivarnamen zoals *'Fuchsiana'* een eigen ervaring: Toen ik met *'Adorable'* het Getuigschrift van Verdienste had behaald kwam John Wright bij me op bezoek. Hij was er van overtuigd dat een dergelijke naam voor een fuchsia al lang bestond, omdat die zo voor de hand lag. Gelukkig had hij lijsten bij zich met alle bekende fuchsianamen en daar was die van de "aanbiddelijke" niet bij. Zo ziet u hoe een koe een haas kan vangen, wel met een beetje geluk.

Lisse, 30 oktober 2018,

H.J. de Graaff.

'Fuchsiana'

Foto: Sjaak Loef

tenminste inmiddels niets veranderd is aan de nomenclatuurregels, niet geaccepteerd worden door de AFS-registratie. Een oplossing zou kunnen zijn dat er iets aan de naam wordt toegevoegd. Dat *'Göttingen'* de moeder is van deze nieuwe aanwinst van Hans van Aspert verwondert me niet.

"On"kruiden deel 15, *Urtica*: Brandnetel.

De naam *Urtica* is afkomstig van het Latijnse *urere* = branden, wat verwijst naar de pijnlijke brandharen van de plant, zoals Jacob Cats al schreef:

*Urtica heeft den naem ghekreghen van het branden.
Want als men die aenraeckt, ontsteekt sij onse
handen.*

Als er één plant is die iedereen kent en herkent is het wel deze brandnetel. Niet omdat het zo'n mooie plant is of omdat hij zulke kleurrijke en aantrekkelijke bloemen heeft. Voor de meeste mensen heeft de brandnetel juist helemaal niets aantrekkelijks. Maar iedereen leert hem als kind al kennen (en vrezen!) omdat we ons er allemaal al wel eens aan geprikt hebben.

Brandnetels komen in ons land heel algemeen voor. Er zijn twee soorten die gemakkelijk van elkaar te onderscheiden zijn. Vroeger was er nog een derde soort hier, maar die is helemaal verdwenen.

Dodonaeus beschreef dat al: "*Der Netelen sijn twee gheslachten. Deen gheslacht sijn die heete brandende ende stekende Netelen. Dat ander die doove Netelen die niet en steken oft en branden ende elck van desen gheslachten es veelderleye. Die heete brandende netelen sijn drijerleye die Roomsche, groote ende cleyne oft heete Netelen die wederom in twee gheslachten ghetrocken worden te weten in Manneken ende in Wijfken. Dmanneken sijn die Roomsche Netelen, Dwijfken die andere twee.*" Hij beschrijft dus de Roomsche, de Grote en de Cleyne netel,

bladeren en op de vierkantige stengels. De brandharen worden afgewisseld met gewone haren.

De brandharen zorgen voor een allergische reactie in de vorm van rood worden en jeuken.

Maar die jeuk kan worden bestreden met bladeren van de Grote weegbree. En die Grote weegbree vind je meestal vlak bij de Grote brandnetel in de buurt. Ook Zuring, Hondsdraf, Salie, Rozemarijn en alle Muntsoorten schijnen te helpen. Je moet de bladeren kneuzen en de brandplekken daarmee inwrijven.

De Grote brandnetel vinden we op stikstofrijke, humus houdende grond vaak op omgewoelde plekken, afvalplaatsen en verlaten bouwterreinen. Het is een vaste plant met wortelstokken en hij kan wel 2,5 m hoog worden.

De Grote brandnetel is dus een tweehuizige plantensoort, dat wil zeggen dat er afzonderlijke mannelijke en vrouwelijke planten zijn. Meestal vind je grote groepen van planten met bloemen van hetzelfde geslacht bij elkaar. Dat komt doordat ze onderling vanuit wortelstokken zijn ontstaan en dus eigenlijk één grote plant vormen. Grote brandnetel is een windbestuiver. De Latijnse soortnaam *dioica* betekent twee huizen.

Wist u dat er op deze Grote brandnetel ongeveer 50 vlindersoorten voorkomen en een aantal zelfs alleen maar hierop? Een plant om zuinig op te zijn.

De Kleine brandnetel (*Urtica urens*) is eenhuizig. De mannelijke bloemen en de vrouwelijke staan zelfs door elkaar op de bloemaren. Deze heeft als tweede naam *urens*, wat brandend betekent. Deze dubbele branderigheid klopt ook wel, want dat kleintje is veel feller. Hij heeft

Urtica dioica: Grote brandnetel.

Foto: Henk Hoefakker

maar hij husselt daar het mannetje/vrouwtje gebeuren doorheen.

De Grote brandnetel, *Urtica dioica* L., is een tweehuizige plantensoort uit de Brandnetelfamilie. Vanwege het zeer algemene voorkomen maar vooral vanwege de brandharen die bij aanraking zeer pijnlijk zijn, is dit een van de bekendste plantensoorten in Nederland. De brandharen zitten voornamelijk op de bovenzijde van de gezaagde

Urtica urens: Kleine brandnetel

Bron: Wikipedia

ook alleen maar brandharen en geen gewone haren. Zelfs aan de onderzijde van de bladeren zit het er vol mee. De Kleine brandnetel is een eenjarige plant die niet groter dan een halve meter wordt en die vooral op akkerland en in moestuinen voorkomt. Vooral op nitraat- en fosfaatrijke bodems, dus ook bij mesthopen en bij kippenhokken. Hij vormt ook heel snel nieuw zaad, kiemt gauw, heeft daardoor meerdere generaties per jaar en zonder vorst groeit hij het hele jaar rond.

Komt de Grote brandnetel donker, bijna grauwgroen over, de kleine is meer grasgroen. Deze kleine heeft geen wortelstokken zoals de grote maar een penwortel en elke plant is dus een individu.

Het tweede deel van het woord brandnetel komt volgens de ene beschrijving van het Angelsaksische woord 'noedl' of naald. Een andere beschrijving zegt dat het komt van het Oudduitse 'nezzila' dat branden of jeuken betekent. Al heel lang geleden werden de stengelvezels van de grote brandnetel tot draden verwerkt, waar neteldoek van werd gemaakt. Hiervan werden prachtige gewaden gemaakt. Het is verdrongen door katoen en kunstvezels. Maar 'net' is dan de passieve vorm van 'ne' een term bekend in de meeste Indo-Europese talen, die verwijst naar spinnen of naaien. Ook het Oudduitse woord 'nezzi' dat getwijnd garen betekent duidt daarop. Dit werd door Hans Christian Andersen vereeuwigd in het sprookje van de prinses en de 11 zwanen: de mantels die zij voor hen moest maken voor zonsopgang maakte ze van brandnetels.

De plant werd ook gebruikt bij de productie van papier. Er zijn tientallen streek- en dialectnamen, maar voor de Grote brandnetel zijn ze allemaal op brandende netels terug te voeren. Voor de Kleine komt ook moestuinnetel en hoendernetel voor, wat aangeeft dat het goed kippenvoer is.

In 1835 ontdekte de kruidkundige Vogel, na een bezoek aan de indianen, dat brandnetel zijn patiënten genas van scheurbuik. De Grote brandnetel werd en wordt (Dr. Vogel) in de geneeskunde gebruikt en wel tegen steenpuisten, verstopping, buikloop, neusbloedingen, waterzucht, bronchitis, eczeem en netelroos (Urticaria). In Waterland werd het in 1928 nog aangeprezen als laxemiddel. Men bakte het mee in pannenkoeken. Het werd ook gebruikt in haarwater of tegen haaruitval (Hippocrates). In een Spreekwoordenboek uit 1727 staat:

*De netel geeft den slaap aan kranken, weert het braken.
Haar zaad met honing kan gezond van darmpijn maken.
't Geneest ook ouden hoest, wanneer men 't dikwijls drinkt.
Zij maakt dat longenkou verdwijnt, buikzwelling slinkt.
En alle qualen der gewrichten
Kan zij genezen, of verlichten.*

Bij jicht en reuma wordt het kruid tot op heden als thee gebruikt. Vroeger was men radicaler. Men geselde zichzelf met een bosje brandnetels. Deze kastijding had zelfs een eigen naam: urtikatie. Ik las ergens: als boetedoe-

ning; maar ergens anders: om jicht en reuma tegen te gaan. Maar de ene pijn werd meer verdrongen door een andere pijn dan dat het hielp.

Ook dit "on"kruid kan als groente gegeten worden. Jonge scheuten als spinazie, heel jonge scheuten zelfs als sla (die prikken nog niet). Er kan ook soep van gemaakt worden. Je kunt het drogen en er thee van zetten. Alleen jong spul gebruiken want in de oude bladeren zit te veel nitriet. Vroeger werd boter, vis en vlees in brandnetelbladeren verpakt om ze langer fris te houden. Het blijkt dat stoffen in de brandnetel bacteriegroei tegengaan. Een Friese specialiteit is brandnetelkaas.

Dodonaeus beschreef drie soorten brandnetel. Deze derde soort, De Roomse netel wordt nu ook Kogelnetel genoemd. Het is een Zuid-Europese soort en de Romeinse soldaten zouden deze soort, de *Urtica pilulifera* mee naar het noorden hebben genomen. De Engelse benaming voor deze soort is dan ook de Roman nettle. Ze gebruikten het tegen de kou. Hiervoor stampten ze de plant fijn in olie en wreven zich ermee in. De plant komt nog altijd voor bij Romeinse ruïnes in Noord-Europa. In Nederland inmiddels verdwenen. De naam *pilulifera* betekent pillen dragend. Dit vanwege de bloeiwijze van de plant. De bloemen hebben niet, zoals bij de eerste twee soorten, een katjesvorm maar het zijn een soort ronde bollen met bloemetjes. Vandaar ook de naam Kogelnetel. Naast dat de Brandnetel in de keuken en in de geneeskunde een voorname plaats bekleedt heeft het ook in de magie enige betekenis. De Romeinen namen de Kogelnetel vanuit het zuiden mee naar het noorden. Maar bij de Germanen was de Brandnetel al gewijd aan Thor/Donar, de God van de Donder, de Vruchtbaarheid en het Huwelijk, maar ook van de Oorlog.

Plinius de Oudere schreef dat de plant voor velen een heilige plant was, die gegeten wordt om een heel jaar gezond te blijven. Volgens het volksgeloof moeten Brandnetels bij voorkeur op bepaalde heilige dagen geplukt worden zoals het Germaanse Joelfeest (dit werd na de kerstening Kerst, Nieuwjaar en Driekoningen) en het Lente-feest (werd na de kerstening Pasen en Pinksteren), het Midzomerfeest (dit werd later Sint-Jansfeest).

Het heeft een beschermende kracht. Om een vloek te verwijderen of terug te sturen, vul je een poppetje met Brandnetel of je draagt er wat van in je zak bij je. Ook kan een huis gevrijwaard worden van het kwaad door rond het huis Brandnetel te strooien. Men kan het ook in het vuur werpen om gevaar af te zweren of het dragen in een amulet om negatieve energieën ver weg te houden. Een pot met vers geplukte Brandnetel onder een ziekbed zal bijdragen aan een spoedige genezing van de zieke. Brandnetel is een plant rijk aan schrijfstof. Je kon met Brandnetel aantonen of iemand beter zou worden of zou sterven. Of een meisje nog maagd was of niet. Hildegard von Bingen had een hoge dunk van de Brandnetel. Dodonaeus schreef de Brandnetel bij tal van kwalen voor. Je zou haast zeggen, het moet de meest verbouwde plant op onze landbouwgronden worden.

Henk Hoefakker.

Nominaties tweede keuring 2018

Naam: '**Fuchsiana**'

80 punten

Veredelaar: J.M.J. van Aspert 2018 NL

Bloemtype: enkel

Groeiwijze: opgaand; struik voor in gefilterd licht

Zaadgever: Göttingen

Stuifmeelgever: (Gruss aus dem Bodethal x

Rohees Alrami) x Stad Elburg

Bijzonderheden: geeft beste kleur in gefilterd licht.

Dit is een door de NKvF genomineerde cultivar.

Naam: '**Jaspers Sprietje**'

77 punten

Veredelaar: J.M.J. van Aspert 2018 NL

Bloemtype: enkel

Groeiwijze: opgaand; kleine tot middelgrote struik
voor in gefilterd licht

Zaadgever: Göttingen

Stuifmeelgever: Ting-a-Ling

Bijzonderheden:

Dit is een door de NKvF genomineerde cultivar.

Naam: '**Peter Rijkooft**'

73 punten

Veredelaar: J.M.J. van Aspert 2018 NL

Bloemtype: enkel

Groeiwijze: opgaand; struik voor in gefilterd licht

Zaadgever: *F. triphylla*

Stuifmeelgever: *F. fulgens rubra grandiflora*

Bijzonderheden:

knolvormige wortels; niet te veel water geven.

Dit is een door de NKvF genomineerde cultivar.

Naam: '**Jaspers Sunshine**'

73 punten

Veredelaar: J.M.J. van Aspert 2018 NL

Bloemtype: enkel

Groeiwijze: halfhanger voor in gefilterd licht

Zaadgever: zaailing Göttingen

Stuifmeelgever: Landgoed Groeneveld

Bijzonderheden: rijke bloei.

Dit is een door de NKvF genomineerde cultivar.

Nominaties tweede keuring 2018

Naam: **'Jaspers Experience'** **72 punten**

Veredelaar: J.M.J. van Aspert 2018 NL
Bloemtype: halfdubbel
Groeiwijze: halfhanger voor in gefilterd licht
Zaadgever: *F. magellanica* x *F. fulgens*
Stuifmeelgever: zaailing *F. juntasensis*
Bijzonderheden:
Dit is een door de NKvF genomineerde cultivar.

Naam: **'Elize'** **70 punten**

Veredelaar: J.M.J. van Aspert 2018 NL
Bloemtype: enkel
Groeiwijze: opgaand; struik voor in gefilterd licht
Zaadgever: Göttingen
Stuifmeelgever: (Gruss aus dem Bodethal x Rohees Alrami) x Stad Elburg
Bijzonderheden:
Dit is een door de NKvF genomineerde cultivar.

Uitgebreide Technische Commissie (UTC)

Botanische groep

Helaas bleek dat door de hete zomer verschillende soorten species het heel moeilijk hebben gehad om te overleven. We proberen door uitwisseling van stekken toch alle in ons bezit zijnde soorten te behouden.

Volgende vergaderingen:

zaterdag 30 maart 2019, locatie is nog niet bekend.
zaterdag 18 mei 2019 bij Gerard Rosema.
zaterdag 31 augustus 2019, locatie is nog niet bekend.
Aanvang 10.30 uur.

Winterharden studiegroep en veredelingsgroep

Op zaterdag 14 oktober is de gecombineerde groep bij kwekerij van der Velde in Heerde bijeen geweest. Er zijn verschillende interessante onderwerpen met elkaar besproken.

Verder is er kennis uitgewisseld en zijn er verschillende proeven besproken.

De eerstvolgende vergadering is vastgesteld voor zaterdag 13 juli 2019 bij dhr. G. Rosema, Harmelerwaard 17a, 3481LC Harmelen, tel. 0348-442965. We hopen dan meer te zien van de besproken proeven.

Begeleidingscommissie Keuringen (BCK)

We hopen in januari een evaluatievergadering te houden over hoe de keuringen dit jaar zijn verlopen en hopen dan tevens de data te kunnen vaststellen voor de keuringen in 2019.

Omdat onze gebruikelijke locatie in De Bilt gaat sluiten zullen we moeten uitkijken naar een nieuwe locatie.

Beschrijvingsgroep

Alle planten van de keuringen zijn inmiddels beschreven. Totaal waren er 11 planten die het afgelopen jaar genomineerd zijn. Verder is er ook een plant beschreven die wel ter keuring was aangeboden maar niet was genomineerd. Inmiddels hebben we alle bij ons aangemelde cultivars aangemeld bij de AFS voor registratie.

De American Fuchsia Society (AFS)

De American Fuchsia Society registratieservice werd opgericht in 1954 om er voor te zorgen dat er geen twee fuchsia-cultivars voorkomen met dezelfde naam.

De International Society for Horticultural Science (Internationale vereniging voor Tuinbouwwetenschap) heeft de American Fuchsia Society aangesteld tot de International Cultivar Registration Authority (Internationale Cultivar Registratie Autoriteit) voor fuchsia's.

De vereniging moedigt alle fuchsiaveredelaars aan om hun cultivars te laten registreren.

Tegelijkertijd dringen ze er sterk op aan dat alle nieuwe cultivars grondig worden getest en geëvalueerd voordat ze worden benoemd en geregistreerd.

Elke nieuwe fuchsia die wordt aangeboden aan het publiek moet duidelijk beter of verschillend zijn van bestaande rassen. De Internationale registrator voor fuchsia's is de heer Ed Salome, 6979 Clark Road, Paradise, CA 95969-2210, tel. (530) 876-8517.

Voor Europa heeft de AFS in het verleden de heer Leon Pauwels uit België bereid gevonden deze gegevens te verzamelen, te controleren en verder klaar te maken voor registratie bij de AFS.

Vorig jaar is de heer Pauwels overleden en was er direct geen opvolger voor hem gevonden.

Wij, als NKvF, hebben ons aangemeld om deze taak van de heer Pauwels over te nemen.

Wij hebben met de heer Ed Salome overleg gevoerd op welke wijze wij dachten deze taak op ons te kunnen nemen. Met onze webmaster Ton van der Vorst hebben wij van het aanmeldformulier een digitale versie gemaakt en deze aan de AFS voorgelegd.

Deze kon zich heel goed vinden in onze voorstellen, wat ertoe heeft geleid dat we sinds augustus zijn aangesteld om voor Europa deze registratie te verzorgen.

Ed Salome heeft inmiddels aan iedere bij de AFS bekend zijnde veredelaar gemeld dat wij voor Europa zijn aangesteld om de aanmeldingen te verwerken.

Via de website www.nkvf.nl kan nu iedereen het digitale AFS-formulier invullen en naar ons versturen. Wij controleren

en verwerken de gegevens en zetten dit om in een PDF-formulier. De inzenders krijgen dit formulier ter controle en hebben 3 dagen tijd om hierop te reageren. Daarna sturen we het formulier door naar de AFS voor verdere verwerking.

Het formulier kan in verschillende talen (Nederlands en Engels en op termijn ook in het Duits en Frans) worden ingevuld en wordt automatisch omgezet in het gevraagde Engels.

De veredelaars die hun planten aanmelden bij de NKvF-keuring hoeven niets te doen; deze krijgen als service dat wij deze beschrijven en deze gegevens daarna automatisch overnemen op het AFS-formulier.

Het AFS-aanmeldformulier kunt u vinden op de website van de NKvF onder de link AFS. Hierop zullen in de nabije toekomst ook alle aangemelde nieuwe cultivars te zien zijn met hun beschrijvingen. Hieraan wordt op het ogenblik druk gewerkt.

Een bijkomstig voordeel voor ons is dat we direct alle goede gegevens krijgen voor onze cultivar inventaris lijst.

We denken dat we met het binnenhalen van deze taak de NKvF binnen Europa, maar misschien ook wel daar buiten, goed op de kaart hebben gezet.

Jan de Groot,
Voorzitter UTC

Uitslag keuringen nieuwigheden 2018

Eerste keuring

Tijdens de eerste keuring, gehouden op 28 juli 2018, waren er in totaal 7 inzendingen.

Let op: In de Fuchsiana van oktober 2018 staan op pagina 24 de punten van 'Hage Repelsteeltje', 'Yvonne Zeelenberg' en 'Hulshorst Niek' verkeerd vermeld. Hieronder staan de juiste punten vermeld.

Er zijn 5 planten genomineerd.

Veredelaar:		Naam fuchsia:		Punten:	
G.J. van den Brink	met	Hulshorst Niek	en	74,83	punten
		Yvonne Zeelenberg	en	80,50	punten
J. Rijkers	met	Hage Repelsteeltje	en	84,33	punten
		Hage Aladdin	en	70,00	punten
J.M. de Visser	met	Heeswijks Bontste	en	69,50	punten

Tweede keuring

De tweede keuring is gehouden op 25 augustus 2018 en er waren in totaal 7 inzendingen.

Er zijn 6 planten genomineerd.

Veredelaar:		Naam fuchsia:		Punten:	
J.M.J. van Aspert	met	Fuchsiana	en	80,20	punten
		Jaspers Sprietje	en	76,60	punten
		Peter Rijkoort	en	72,80	punten
		Jaspers Sunshine	en	72,60	punten
		Jaspers Experience	en	72,20	punten
		Elize	en	69,60	punten

Vriendenweekend regio 9 Noord-Holland Noord

Wij, regio 9, zijn niet meer in staat een grote show te organiseren. Toch willen wij graag laten zien wat voor vereniging wij zijn. Om toch naar buiten te treden bedachten wij, met een knipoog naar de landelijke Vriendendag, een Vriendenweekend.

Wat heb je daarvoor nodig? Een redelijk tot grote tuin. Nou, die hebben wij gelukkig onder onze leden. Maar dan? Wie zou er gastheer of gastvrouw willen zijn voor een weekend? Dat geeft gelukkig bij onze regio geen problemen.

Klaas en Miriam Bijlsma in Hoogkarspel hadden al eens aangeboden bij hen te gast te zijn. Daar hebben wij heel graag gebruik van gemaakt! Zaterdag 14 en zondag 15 juli waren de datums.

Vooraf, Klaas is vroeger hovenier geweest en zit nu in het onderhoud van vloeren op scholen. Heel wat anders, maar hij heeft een prachtige tuin en voor ons heeft hij hem op orde gebracht en twee dagen voor het Vriendenweekend konden wij de tuin aankleden met prachtige fuchsia's.

De tuin van Klaas heeft een enorme diversiteit aan planten waar je je ogen op uitkiijkt, dus een ware schoonheid, aangevuld met fuchsia's. Een pracht tuin!

Alles stond klaar, de koffie met wat lekkers, frisdrank i.v.m. het warme weer, enz.

Kwekerij Zeelenberg had de oprit aangekleed met een prachtige sortering planten en de kijkers (en kopers) konden komen. Nou die kwamen er! De teller stond op een gegeven moment op 450 kijkers. Het was een drukte, zelfs TV Noord-Holland is te gast geweest en de tuin was ook op de TV te zien en via Radio Noord-Holland was te beluisteren hoe alles eruit zag. Trots dat we waren, zeker ook door de inzet van de leden die hebben geholpen met de opbouw, en vooral niet te vergeten de dames die ik weet niet hoeveel kopjes koffie en thee hebben rondgebracht en de leden die twee dagen de tuin netjes bij hebben gehouden. Geweldig!

Zeer tevreden hebben wij zondagsavonds dit prachtige weekend met elkaar kunnen afsluiten.

Wij kunnen terugkijken op een echt Vriendenweekend! Hieronder ziet u een kleine impressie van de tuin bij de familie Bijlsma tijdens het Vriendenweekend.

Margo Vaandrager.

Van de webmaster

Ondanks dat men meestal niet altijd het verschil ziet wil dat niet zeggen dat er niets gebeurt. Met medewerking van Ben Krooshoop van regio 27 zijn er vele pagina's gevuld.

Zo zijn de kweektips aangevuld en een aantal letters van de CIL.

Voor de CIL moeten we voorzichtig zijn omdat we zo veel mogelijk fuchsia's willen plaatsen die een foto en correcte beschrijving hebben. We willen tenslotte niet dat men een verkeerde indruk krijgt van een fuchsia.

Maar er is meer groot nieuws. De NKvF is het contactadres geworden voor Europa om de registratie voor de American Fuchsia Society (AFS) te verzorgen en door te sturen. We zijn momenteel dan ook heel druk bezig om het AFS-formulier in diverse talen beschikbaar te stellen zodat iedereen binnen Europa zijn/haar fuchsia kan aanmelden via de NKvF. Tevens kunnen we met deze aanmelding de CIL actueler houden en die dan meteen voorzien van de juiste foto's.

Nu had ik de bedoeling om diverse dingen te gaan uitleggen zodat men zelf een aantal zaken op de website bij de NKvF kan gaan aanpassen, echter, dit zijn zoveel dingen dat ik er wel een boek over kan schrijven en dat gaan we dus niet doen.

We nemen met deze rubriek de bestuursgegevens met u door. In het verleden kon u al uw eigen bestuursgegevens aanpassen en dat is nu wederom het geval. We gaan zelfs een stapje verder omdat in het verleden buiten uw bestuursgegevens ook het secretariaat en de ledenadministratie van de NKvF moesten worden ingelicht. Dit is nu geautomatiseerd.

Elke regio heeft zijn eigen websitedeel waar een aantal pagina's voorbereid zijn. Sjaak Loef heeft de bestuursgegevens van de diverse regio's ingevuld aan de hand van de gegevens die hij haalde uit de meest recente regioblaadjes, maar deze kunnen echter nog wel fouten bevatten en/of waren niet altijd compleet.

Het wijzigen en bijhouden van deze gegevens was en is ook nog steeds de verantwoording van de regio's. U doet de

andere regio's en het hoofdbestuur er een enorm plezier mee als u de bestuursgegevens actueel houdt.

Na het aanmelden met een wachtwoord krijgt u een scherm te zien waar vele functies staan. Deze zijn NIET altijd voor u van toepassing en dat is niet erg. U vult ENKEL die functie en gegevens in die voor uw regio van toepassing zijn.

Na het opslaan zullen dan ook ENKEL die gegevens op de bestuurspagina staan die u heeft ingevuld. Met andere woorden, als een functie bij u NIET voorkomt zal deze dan ook niet op de pagina voorkomen. Het programma zoekt dat zelf voor u uit.

Iedere regio kan een wachtwoord krijgen bij de webmaster om, namens het bestuur, deze gegevens te kunnen wijzigen.

U heeft enkel het wachtwoord nodig en hoeft niet speciaal in te loggen. Na het wijzigen ziet u meteen of de wijzigingen zijn doorgevoerd. Met deze wijziging worden alle pagina's zoals bijvoorbeeld voorzitters, secretarissen, penningmeesters, etc. automatisch aangepast en er wordt automatisch een mail gestuurd naar het secretariaat en de ledenadministratie.

Het wachtwoord is aan te vragen via e-mailadres: digiton@nkvf.nl of webmaster@nkvf.nl.

In de volgende Fuchsiana is het de bedoeling dat we u gaan laten zien hoe u de evenementen zoals open tuin, vergaderingen en allerlei andere activiteiten zichtbaar kunt maken op uw eigen websitedeel, maar ook voor de hoofdpagina en bij de rubriek EVENEMENTEN. Maar heeft u alvast wat leuk nieuws dat iedereen aangaat dan zien wij dit ook graag van u tegemoet. Wij zullen er dan voorlopig nog voor zorg dragen dat deze informatie op de website wordt geplaatst. Wilt u al zelf wat op uw eigen regiopagina gaan plaatsen dan is dat uiteraard ook mogelijk. Hiervoor is echter wel een inlogcode nodig die u kunt aanvragen bij de e-mailadressen zoals hierboven vermeld.

Per 1 januari 2019 zal de website 'www.fuchsiavereniging.nl' worden vervangen door de vernieuwde website 'www.nkvf.nl'. Mocht u hierdoor problemen ondervinden dan verneem ik die graag van u.

Alvast veel leesplezier op de website.

Ton van der Vorst

Mijn fuchsia's en ik. 2018 deel 1

Tips voor het overwinteren van fuchsia's.

Fuchsia's kunt u op meerdere manieren overwinteren. De verschillende methodes staan hieronder beschreven. Het hangt ondermeer van de mogelijkheden van uw woonsituatie af, wat voor u de beste keus is.

De allerbelangrijkste voorwaarde is, dat fuchsia's **vorstvrij** moeten overwinteren. De ideale overwinteringstemperatuur is voor de meeste fuchsia's tussen 3 en 8 graden Celsius.

Overwinteren in uw huis:

Dat kan bijvoorbeeld in de kelder, in een kruipruimte onder de vloer of bij de watermeter onder de voordeurmat. In al deze gevallen overwinteren de planten dan in het donker. Daarvoor moet u wel een goede voorwaarde scheppen: knip de fuchsia's flink terug en haal alles wat niet verhout is weg: bladeren, niet verhoutte stengeldelen en vanzelfsprekend de bloemen. U houdt dus vaak alleen maar een stok met wat ingekorte zijtakken over. Het voordeel van deze methode is bovendien, dat u geen ziekten mee naar binnen neemt. Vanwege het ontbreken van ieder bladgroen kunnen de planten heel goed in het donker staan.

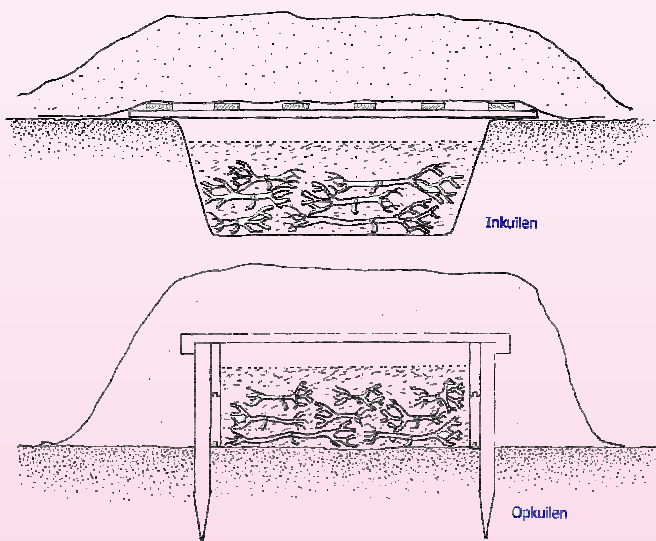
Voordat u deze ingekorte planten weg zet, is het aan te raden ze te benevelen met een **schimmelwerend middel**, dat in bijna ieder tuincentrum te koop is. De 'stokken' mogen nooit indrogen: benevel ze af en toe. De kluit zelf mag ook niet indrogen maar moet licht vochtig blijven.

Let op:

De zolder is bijna nooit een goede plaats, omdat daar meestal de centrale verwarming staat te branden. De temperatuur is dan bijna altijd te hoog (boven 8 graden Celsius). Een onverwarmde slaapkamer zou misschien nog net tot een van de mogelijkheden kunnen behoren.

Overwinteren in de schuur:

Dat kan een optie zijn als de schuur maar 'vorstvrij' is. Bij een paar graden vorst kan noppenfolie wel uitkomst bieden, maar houdt de vorst langer aan dan is dit 'geen' goede mogelijkheid.

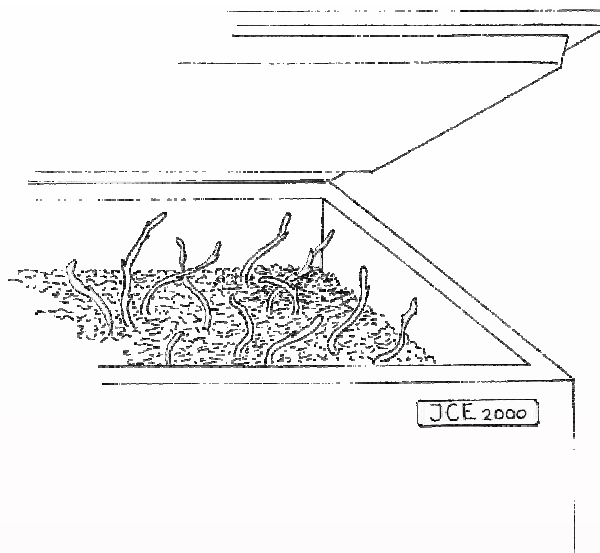

Overwinteren in de tuin:

Indien de grondwaterstand in uw tuin niet te hoog is, kunt u overwegen om uw fuchsia's in te kuilen. De tekening spreekt voor zich. Leg de planten op een laag turfmolm, die niet droog moet zijn. Anders trekt het vocht uit de fuchsia's in de turfmolm. De turfmolm kan zo vochtig zijn dat bij uitknippen er net geen vocht uitkomt. De fuchsia's behandelt u hiervoor net zo als bij 'overwinteren in huis' is beschreven.

Overwinteren in een oude (kapotte) diepvrieskist:

Dat is een van de betere opties. Wel even de stekker er uittrekken! Het is eigenlijk hetzelfde als inkuilen, maar dan binnen. Vul de kist gedeeltelijk met licht vochtige turfmolm en leg daar de planten op en dek die dan weer af. De diepvrieskist laat u open staan door een blokje of iets dergelijks tussen het deksel te leggen. Alleen bij vorst wordt het deksel gesloten.

Overwinteren in de kas:

Heeft u een kas met verwarming, dan zijn de mogelijkheden bijna onbeperkt. De meeste fuchsialiefhebbers die gezegend zijn met zo'n kostbaar bezit, nemen in het najaar stek van hun hangende fuchsia's die dan op die manier bij een graad of 10 de winter 'doorsudderen'. Het is dan natuurlijk ook mogelijk struikfuchsia's wat terug te snoeien, op te potten en zo licht groeiend de winter door te loodsen. De ruimte onder de tabletten is ook uitstekend te benutten om de fuchsia's, ontdaan van alle groen, als tinnen soldaatjes horizontaal op elkaar te leggen. Ze kunnen dan aan het einde van de winter weer worden opgepot en opnieuw aan de groei worden gebracht.

Bewerking: Dominicus Bergsma
Idee en bron: Frans van Mameren
Tekeningen: Aat van Wijk

'Eleanor Clark'

Foto: Sigrid van Schaik

Regiobladen en regionieuws

'De Fuchsiagroet' (Regio 5, Twente-Salland) nr. 4: Activiteitenkalender 2018/2019. Ledenbijeenkomst op 19 november met lezing over beroemde tuinen en buitenplaatsen in Zuid-Engeland. Verslag fuchsiatripje naar Hulshorst op 17 augustus 2018. Hoe overleeft een fuchsia een hete zomer? Bloembakken vullen. De verborgen stadstuin van Harry Pierik, een lezing met dia's tijdens de ledenbijeenkomst op 24 september 2018. Kerstroos (*Helleborus niger*), de mooiste bloemen in hartje winter.

'De Veluwe Fuchsia-Bode' (Regio 7, Veluwe) nr. 6: Verslag met foto's uitreiking Hans van de Beek Trofee op 15 september 2018. Verslag flora en faunalezing door Wim Weening op 20 oktober 2018. Activiteitenkalender 2018/2019.

'De Vier Jaargetijden' (Regio 13, Het Gooi, Eemland en Vechtstreek) nr. 3: Uitnodiging ledenbijeenkomst op 8 oktober 2018. Algemene Verordening Gegevensbescherming. Witte warme winter weken van zaterdag 17 november tot en met zondag 23 december. Verslag en foto's van de busreis op 8 juni 2018. Verslag stekkenmarkt op 27 mei 2018. Verslag en foto's bezoek open tuinen en barbecue op 4 augustus 2018. Verslag en uitslag keuring wedstrijdplant 'Maxima' op 18 augustus 2018. Vogels voeren in de winter. Ineke's (tuin)dagboek.

'Rijnlands Regionieuws' (Regio 17, Rijnland) nr. 6: Activiteitenkalender 2019. Voorjaarsbijeenkomst zaterdag 26 januari 2019 met een presentatie over de beleving van kleur in de tuin door Martje van den Bosch van de Tuinen in Diemen. Verslag van de najaarsbijeenkomst op 22 september 2018.

'Nieuwsbrief' (Regio 18, Delfland) nr. 33: Verslag stekkenkeuring op 8 september 2018. Waarom snoeien? Regio-programma 2019.

'Bellenpracht' (Regio 20, Eiland van Dordrecht e.o.) nr. 3: Verslag middagexcursie op 26 mei 2018. Uitnodiging najaarsbijeenkomst op 27 oktober 2018. Fuchsia in woord en beeld 'Jorge'. Verslag opentuinroute op 4 juli 2018. Verslag busreis op 21 juli 2018.

'De Bel' (Regio 23, West-Brabant) nr. 3: Foto's themadag op 18 augustus 2018. Uitslag plantenwedstrijden en foto's van de Vriendendag op 25 augustus 2018. Uitnodiging najaarsvergadering op 6 oktober 2018.

't Vrindje' (Regio 24, Midden-Brabant) nr. september 2018: Verslag en foto's "Martien de Kleijn Trofee 2018" op 18 augustus 2018. Dwergcicaden. Algemene Verordening Gegevensbescherming.

'Fuchsia Koerier' (Regio 25, De Kempen) nr. 84: Verslag en foto's busreis naar Monster en Leiden 2018. Verslag open tuinen bij Toon de Laat en Jan Comperen op 22 juli 2018. Verslag en foto's fietstocht – opweekwedstrijd op 18 augustus 2018. Opweekervaring van Gerrit van Beers. Verslag contactmiddag bij Corrie Versteijnen op 22 september 2018. Bloemen in de winter.

Kalender

December 2018

15 Regio 06, Oost Gelderland. Kerstmiddag.

Januari 2019

05 Regio 07, Veluwe. Nieuwjaarsreceptie.
05 Regio 20, Eiland van Dordrecht e.o. Nieuwjaarsreceptie.
05 Regio 21, Zuid-Hollandse Eilanden. Nieuwjaarsreceptie.
11 Regio 25, De Kempen. Nieuwjaarsreceptie.
12 Regio 08, Zuid-Gelre. Nieuwjaarsbijeenkomst met presentatie door Vincent van Poortvliet over Nederlandse molens.
12 Regio 11, Noord-Holland Midden. Nieuwjaarsreceptie.
12 Regio 19, Rotterdam e.o. Nieuwjaarsbijeenkomst.
14 Regio 05, Twente-Salland. Nieuwjaarsreceptie.
19 Regio 18, Delfland. Nieuwjaarsbijeenkomst.
26 Regio 17, Rijnland. Winterbijeenkomst.

Februari 2019

23 Regio 07, Veluwe. Lezing.

Maart 2019

09 Regio 19, Rotterdam e.o. Voorjaarsbijeenkomst.
11 Regio 05, Twente-Salland. Algemene ledenvergadering.
16 Regio 11, Noord-Holland Midden. Jaarvergadering.
16 Regio 18, Delfland. Jaarvergadering.
23 Regio 17, Rijnland. Algemene ledenvergadering tevens voorjaarsbijeenkomst.
30 Regio 07, Veluwe. Voorjaarsvergadering.

April 2019

13 Regio 09, Noord-Holland Noord. Uitje.

Mei 2019

04 Regio 11, Noord-Holland Midden. Stekkenmarkt.
11 Regio 17, Rijnland. Stekkenmarkt.
15 Regio 17, Rijnland. Hanging baskets maken.
18 Regio 05, Twente-Salland. Stekkenmarkt.

Augustus 2019

03 Regio 17, Rijnland. Busreis.

September 2019

14 Regio 19, Rotterdam e.o. Najaarsbijeenkomst.
21 Regio 09, Noord-Holland Noord. Ledenbijeenkomst met stekkenwedstrijd.
03 Regio 17, Rijnland. Najaarsbijeenkomst.

November 2019

16 Regio 09, Noord-Holland Noord. Ledenbijeenkomst.

'Willy Nijhuis'

Foto: Sjaak Loef